

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Tdo/19/2021
Identifikačné číslo spisu: 4214010297
Dátum vydania rozhodnutia: 15.04.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Juraj Kliment
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:4214010297.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Juraja Klimenta a členov JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Petra Štífta v trestnej veci obvineného T. W. X. T. I. G. V. pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. d) Tr. zák. v spojení s § 138 písm. b), j) Tr. zák., prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 15. apríla 2021 v Bratislave dovolanie obvineného T. W. podané prostredníctvom jeho obhajkyne JUDr. Kláry Decsiovej proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 12. januára 2017, sp. zn. 4To/98/2016, a rozhodol

rozhodol:

I. Podľa § 64 ods. 1 Tr. por. sa navrátenie lehoty na podanie dovolania obvinenému T. W. n e p o v o ľ u j e.

II. Podľa § 382 písm. a) Tr. por. sa dovolanie obvineného T. W. o d m i e t a.

Odôvodnenie

Okresný súd Komárno (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom z 20. októbra 2016, sp. zn. 11T/66/2014, uznal obvineného T. W. vinným zo zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. d) Tr. zák. v spojení s § 138 písm. b), j) Tr. zák. na tam uvedenom skutkovom základe.

Za to okresný súd obvineného odsúdil podľa § 208 ods. 2 Tr. zák. v spojení s § 38 ods. 2, ods. 5 Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 11 rokov. Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. ho na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Podľa § 73 ods. 2 písm. c), d) Tr. zák. mu súd uložil ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou.

Proti tomuto rozsudku podal obvinený T. W., jeho manželka O. W., ako aj prokurátor Okresnej prokuratúry Komárno (ďalej len „prokurátor“) odvolanie, o ktorých Krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“) rozhodol uznesením z 12. januára 2017, sp. zn. 4To/98/2016 tak, že ich podľa § 319 Tr. por. zamietol.

Dňa 23. júna 2020 podal obvinený T. W. žiadosť o navrátenie lehoty na podanie dovolania. Žiadosť odôvodnil tým, že ešte v ten istý deň, ako obdržal uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) z 31. júla 2019, sp. zn. 3 Tdo 21/2019 (pozn. súdu vo veci skôr podaného dovolania), požiadal o pridelenie advokáta, aby mohol podať nové dovolanie. Okresný súd mu ale advokáta nepridelil, účelovo naťahoval čas, aby mu napokon vypršala zákonná lehota. Pripomenul, že okresný súd už v minulosti - vo veci skôr podaného dovolania vedeného pod sp. zn. 3 Tdo 21/2019 Najvyššiemu súdu nepredložil doplnenie dovolania z 28. januára 2019 (vrátane príloh). K zmeškaniu lehoty došlo bez jeho zavinenia, a to napriek tomu, že jeho manželka o pridelenie advokáta žiadala 4 - 5 krát a on sám 6 - 7 krát. Ich finančná situácia im neumožňovala, aby si zvolili vlastného obhajcu. Obvinený poukázal aj na tú okolnosť, že od 25. marca 2020 lehoty v zmysle zákona č. 62/2020 Z. z. neplynú. Na základe týchto skutočností obvinený požiadal, aby mu súd „vrátil obdobie od septembra 2019 do 12. januára 2020.“

Dňa 2. septembra 2020 podal obvinený T. W., prostredníctvom svojej obhajkyne JUDr. Kláry Decsiovej ďalšiu žiadosť o navrátenie lehoty na podanie dovolania podľa § 64 Tr. por.; spolu so žiadosťou podal obvinený dovolanie, v ktorom uplatnil dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c), h) a i) Tr. por.

V žiadosti obvinený uviedol, že 18. februára 2020 požiadal okresný súd o ustanovenie obhajcu na účely podania dovolania; žiadosti okresný súd prípismi z 8. júna 2020 a 23. júna 2020 nevyhovel s tým, že o jeho dovolaní už bolo rozhodnuté uznesením Najvyššieho súdu z 31. júla 2019. Keďže okresný súd mu obhajcu ustanovil až opatrením z 25. júna 2020, k zmeškaniu lehoty na podanie dovolania došlo práve v dôsledku jeho postupu [k tomu vid' uznesenie Najvyššieho súdu sp. zn. 2 Tdo 44/2012, ako aj uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „Ústavný súd“) z 12. februára 2014, sp. zn. PL. ÚS 3/2014].

V dovolaní obvinený uviedol, že okresný súd porušil jeho práva aj tým, že doplnenie dovolania Mgr. Daniely Oravczovej nezaložil do súdneho spisu, v dôsledku čoho naň dovolací súd nemohol prihliadnuť. Okrem toho namietal, že konajúce súdy sa pri ukladaní trestu neriadili § 34 ods. 2, ods. 3, ods. 4 Tr. zák. a § 39 ods. 1 Tr. zák. a neprihliadli ani na poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. c) Tr. zák. Súdy nevzali do úvahy, že u neho bola zistená závislosť na alkohole, čo bolo potvrdené na okresnom súde pod sp. zn. 2Nt/18/2017. Trest je neprimeraný aj pre jeho nepriaznivé dopady na rodinu a maloletého syna, ktorý trpí hyperkinetickou poruchou správania (ADHD). Súdy mu uložili trest podľa § 38 ods. 5 Tr. zák., i keď s jeho trestnou minulosťou nemá rodina nič spoločné.

S ohľadom na tieto skutočnosti obvinený navrhol, aby Najvyšší súd podľa § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovil, že uznesením krajského súdu a rozsudkom okresného súdu bol porušený zákon v § 2 ods. 2, ods. 9 Tr. por. a § 319 Tr. por. v jeho neprospech, obe rozhodnutia podľa § 386 ods. 2 Tr. por. zrušil vo výroku o treste a podľa § 388 ods. 1 Tr. por. prikázal okresnému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu obvineného W. sa 28. septembra 2020 vyjadrila prokurátorka tak, že ho navrhla podľa § 382 písm. a) Tr. por. odmietnuť. Uviedla, že lehota na podanie dovolania mu uplynula 14. februára 2020, pričom žiadosť o ustanovenie obhajcu bola doručená až 18. februára 2020. Poukázala na zmätočnosť podaného dovolania, v ktorom sa obvinený nezmieňuje o dátume doručenia napadnutého uznesenia, hoci práve tento dátum je z pohľadu včasnosti uplatneného opravného prostriedku rozhodujúci.

K dovolaniu obvineného W. sa 9. septembra 2020 a 29. januára 2021 vyjadrili poškodené O. W. a L. M. tak, že rozsudok (pozn. súdu zrejme napadnuté uznesenie) žiadajú zrušiť. Ide o extrém, mučenie celej rodiny, umelo vykonštruovaný prípad, pri ktorom „ich súd vôbec nebral do úvahy“, a to sa usiluje o dôveru verejnosti. Obvinený ich nikdy netýral, ide o umelo vytvorenú lož, ktorá stojí na sfalšovanom podpise a orgány činné v trestnom konaní tieto praktiky kryjú. Sudkyňa konala svojvoľne, z jej strany išlo o justičnú genocídu, pred ktorou má štát svojich občanov chrániť; toto jej konanie viedlo k ochoreniu ich syna a teraz sa snaží duševne zlikvidovať aj ich atď.

K vyjadreniu prokurátora sa 6. októbra 2020 vyjadril obvinený W. tak, že prokurátor nechce priznať, že zlyhal, a to ani v situácii, keď boli účastníci konania ťahaní za nos a celý prípad bol vykonštruovaný. Ide o inštitucionálnu šikanu, prokuratúra zámerne nevidí veci a vidí len to, čo chce; zameriava sa na nezmysly a bludy, prokuratúra obetovala spravodlivosť, aby závažným spôsobom degradovala ľudské práva a pod. Argumenty advokátky sú nepodstatné, lebo Najvyšší súd sa o týchto skutočnostiach dozvedel včas; neobstojí argument, že žiadosť o ustanovenie advokáta bola doručená neskôr, pretože všetko bolo doručené včas. Na záver obvinený príslušné orgány vyzval, aby „sa priznali k trestným činnostiam a inštitucionalizovanej kriminalite, mučeniu celej rodiny, zaručenému skresľovaniu štatistiky a vytváraniu iluzórnych obrazov.“

Dňa 19. januára 2021 obvinený W., prostredníctvom svojej obhajkyne JUDr. Kláry Decsiovej svoje dovolanie doplnil, keď zopakoval, že súdy mu mali započítať poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. c) Tr. zák. Navrhol preskúmať jeho žiadosti o ustanovenie obhajcu z októbra a novembra 2019, keďže zo strany prokuratúry a súdov ide o účelovú ignoranciu faktov.

K doplneniu dovolania obvineného W. sa 4. februára 2021 vyjadrila prokurátorka tak, že naďalej zotrváva na názore, že je podané oneskorene, a preto ho treba podľa § 382 písm. a) Tr. por. odmietnuť.

Dňa 30. marca 2021 obvinený W., prostredníctvom svojej obhajkyne JUDr. Kláry Decsiovej svoje dovolanie doplnil, keď uviedol, že trestné oznámenie zo 14. februára 2014 neobsahuje poučenie podľa § 130 Tr. por. (k tomu viď rozhodnutie Krajského súdu v Žiline zo 17. marca 2009, sp. zn. 1To/17/2009).

Dňa 17. marca 2021 bol spisový materiál spolu s dovolaním obvineného W. riadne predložený Najvyššiemu súdu na rozhodnutie. Následne Najvyšší súd ako súd dovolací [§ 377 Tr. por.] predbežne preskúmal podané dovolanie i predložený spisový materiál a zistil, že je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Tr. por.], bolo podané oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Tr. por.], prostredníctvom obhajcu [§ 373 ods. 1 Tr. por.], avšak nebolo podané v zákonom stanovenej lehote [§ 370 ods. 1 Tr. por.].

Podľa § 64 ods. 1 Tr. por. ak obvinený, jeho obhajca, poškodený alebo zúčastnená osoba zmešká z dôležitých dôvodov lehotu na podanie opravného prostriedku, povolí jej orgán, ktorému patrí rozhodovať o opravnom prostriedku, navrátenie lehoty. O navrátenie lehoty môže oprávnená osoba požiadať do troch dní od odpadnutia prekážky. Ak nebol opravný prostriedok ešte podaný, je potrebné ho so žiadosťou spojiť. Ak ide o odvolanie proti rozsudku, možno odvolanie odôvodniť ešte v lehote ôsmich dní od doručenia uznesenia o povolení navrátenia lehoty.

Podľa § 370 ods. 1 Tr. por. ak sa dovolanie podáva v neprospech obvineného, možno ho podať do šiestich mesiacov od doručenia rozhodnutia súdu prokurátorovi. Ak sa dovolanie podáva v prospech obvineného, možno ho podať do troch rokov od doručenia rozhodnutia obvinenému; ak sa rozhodnutie doručuje obvinenému aj jeho obhajcovi alebo zákonnému zástupcovi, plyní lehota od toho doručenia, ktoré bolo vykonané najneskôr.

Najvyšší súd zo spisového materiálu zistil, že uznesenie krajského súdu bolo obvinenému W. doručené 14. februára 2017 a jeho vtedajšej obhajkyne JUDr. Borsosovej 13. februára 2017. Keďže dovolanie obvinený (prostredníctvom svojej obhajkyne) odoslal na poštovú prepravu až 25. augusta 2020, je zrejmé, že bolo podané oneskorene, po uplynutí zákonnej trojročnej lehoty podľa § 370 ods. 1 Tr. por. (č. l. 3164, 3662). Na jej plynutie nemal vplyv ani § 2 ods. 1 zákona č. 62/2020 Z. z., keďže ako obvinený v dovolaní správne uvádza, právna úprava spočívania zákonných lehôt nadobudla platnosť a účinnosť až 25. marca 2020, t. j. v čase, keď už obvinenému lehota na podanie dovolania (márne) uplynula.

Žiadosti obvineného W. o navrátenie lehoty podľa § 64 ods. 1 Tr. por. Najvyšší súd nemohol vyhovieť, nakoľko neobsahovala dôležité dôvody, pre ktoré bola zmeškaná. Nie je pravdou, že by kvôli

nesprávne postupu okresného súdu pri ustanovovaní obhajcu (pozn. súd neprihliadol na nález ústavného súdu z 13. novembra 2014, sp. zn. IV. ÚS 336/2012; R 29/2014), obvinený zmeškal zákonnú lehotu na podanie dovolania, keďže už jeho prvotný prejav vôle smerujúci k využitiu tohto mimoriadneho opravného prostriedku [pozn. išlo o nedatovanú Žiadosť o poskytnutie informácií, ktorou sa obvinený, resp. jeho manželka (okrem iného) domáhali ustanovenia obhajcu za účelom podania dovolania; č. l. 3589] bol uplatnený 18. februára 2020, t. j. po uplynutí zákonnej lehoty (k tomu vid' nález ústavného súdu z 5. februára 2014, sp. zn. I. ÚS 217/2013, v ktorom orgán ochrany ústavnosti interpretačne ustálil, že aj samotný obvinený, teda bez obhajcu môže podať dovolanie, ktoré ale potom musí byť obhajcom v intenciách § 373 ods. 1 Tr. por. doplnené). Ani zákonný postup okresného súdu (ktorý najprv prípisom z 19. februára 2020 nesprávne obvineného informoval, že o jeho dovolaní už bolo rozhodnuté, a tak jeho žiadosti nemožno vyhovieť; č. l. 3591) by tak nebol spôsobilý odstrániť vyššie popisovaný nedostatok spočívajúci v omeškaní dovolateľa.

Nie je pravdivé tvrdenie obvineného W., že o ustanovenie obhajcu požiadal ihneď po doručení skoršieho uznesenia z 31. júla 2019; uznesenie mu bolo doručené 19. augusta 2019 a jeho obhajkyňou JUDr. Oravczovej 2. septembra 2019 (č. l. 3620, 3533). Ani z jedného nasledujúceho podania z 19. augusta 2019, (nedatovaného a neopätreného podacou pečiatkou) označeného ako „pre JUDr. E. Jóbová“, z 22. augusta 2019, z 19. novembra 2019 a z 5. decembra 2019, nie je možné vyvodiť, že by obvinený mal záujem požiadať o ustanovenie obhajcu, príp. chcel iniciovať podanie dovolania. Vo väčšine (tak, ako v prípade ďalších podaní) ide len o nevyberané útoky a prejavy nesúhlasu s rozhodnutím zákonnej sudkyne (ktoré, mimochodom, odôvodňujú postup podľa § 70 ods. 1, ods. 2 Tr. por.), z ktorých nevyplýva, čoho sa obvinený domáha (č. l. 3548, 3551, 3553, 3574, 3576). Uvedené nevyplýva ani z jeho reakcie na administratívne pochybenie okresného súdu (ktorý z elektronického súdneho spisu opomenul vytlačiť a následne Najvyššiemu súdu predložiť doplnenie dovolania z 28. januára 2019) naopak, predmetný nedostatok obvinený vyhodnotil len ako ďalší kamienok do jeho mozaiky o páchaní „justičnej genocídy“ na jeho osobe (č. l. 3606, 3618, 3630).

Keďže žiadne dôležité dôvody obvinený W. vo svojich žiadostiach neformuloval, Najvyšší súd navrátenie lehoty podľa § 64 ods. 1 Tr. por. nepovolil a jeho dovolanie podľa § 382 písm. a) Tr. por. bez preskúmania veci na verejnom zasadnutí odmietol ako podané oneskorene.

Toto uznesenie bolo prijaté v pomere 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.